

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szőchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNÉ

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K

Oroszok súlyos veszteségei a Kovel-be vezető vasut mentén

Csapataink kivonultak Görzből

Budapest, aug. 11.

Orosz hadszíntér:

Károly főherceg altábornagy harcveronala:

A Zabitól délre fekvő magaslatokon osztrák-magyar csapatok az oroszoknak egy támadását az ellenség súlyos veszteségei mellett verik vissza. Az ellenség tegnap csak Delatyn vidékén becsúszkozott élesebb harcba.

Kövess vezérezredes hadserege:

Nizietól északra az oroszok újra hasztalanul támadtak. Mindezt, több helyen közelharcban, visszavertük őket. Zalesztól délre ma reggel óta új harcok fejlődtek ki. Lucktól nyugatra és északnyugatra az ellenség az e hónap nyolcadikán szenvedett balsikerek után csendesebben viselkedett. Ellenben a Sarniból Kovelbe vezető vasútvonalról északra tömegeit újra éjjel és nappal szakadatlanul támadásra hajszolta a Stochodon át. Rohamoszlopai többnyire már akadályainknál összeomlottak. Az oroszok itt az egész vonalon súlyos veszteségeket szenvedtek. Veszteségeik újra igen nagyok.

Olasz hadszíntér:

A görzi hídfő feladása következésében beállt helyzetnek megfelelően csapataink kivonultak a városból és a doberdói fensik ellen történt újabb olasz támadások véres visszaverése után, hadállásaink szükséges kiigazítását az ellenség által meg nem zavarva hajtottuk végre. Ezen a területen csapataink legutóbbi napokban négyezer száz olaszt fogtak el. Az ellenségnek a görzi hídfőbe való betörése alkalmával hat lövegünket már nem lehetett eltávolítani. Az olaszok tegnap a legnagyobb erőfeszítéseket irányították a Piava szakasz ellen. Tizenkét órán át tartó tűzérési tömegtűz után az ellenség gyalogsága Zagorát négyezer támadta meg. A Pivatól keletre fekvő magaslatokat pedig háromszor. Mindezek a rohamok meghiusultak csapataink szilárd ellenállásán. Védőcsapataink közt a huszonekettedik és ötvenkettedik számú gyalogezredek újra kitüntették magukat. A tiroll harcveronalon az ellenség több támadó kísérlete a Dolomitokban és három támadása a Pasubio területen fekvő állásaink ellen meghiusult.

Délkeleti hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény.

HÖFER.

Velencét felgyújtották repülőink

Az olasz nagy harci repülőgépművek Fiumében e hónap elsőjén

tett látogatásait a kilencedikéről tizedikére virradó éjjel repülőgépeink, összesen husz négy tengeri repülőgépmű, Velencében viszonzták, ahol az arzenálra, pályaudvarra, katonai jelentőségű és gyári telepekre három és fél tonna ézsulyban pusztító hatással bombákat doptak. Egy tucat tűzvészt idézett elő, ezek között két igen nagy terjedelműt a gyapotgyárban és a városban. Ezt az utóbbi két tűzvészt két mértőldnyi távolságról is lehetett látni. A védőtegek tüzelése teljesen hatástalan volt. Összes repülőgépművek sértetlenül vonultak be.

Hajóhadparancsnokság.

Nyolc heves francia támadás hiusult meg

Visszavert francia támadások

Hivatalos jelentés

Berlin, aug. 11.

A német nagyfőhadiszállás jelentí:

Nyugati hadszíntér:

Az Ancre patak és a Somme között a tűzérési harc nagy erővel tovább folyik. Barentin le Petitnél az angolok támadási szándékai: tüzelésünkkel nem engedjük érvényesülni.

Augusztus nyolcadika óta kezinkre jutott sebesületlen angolok száma tizenhárom tisztre és ötszáz

lőgyi légénységre emelkedett. Maurepas és a Somme között este és az éj folyamán nyolc heves francia támadás hiusult meg.

A Maas jobb oldalán kisebb kézigránát harcoktól eltekintve más gyalogsági tevékenységet nem jelentettek.

Légi harcban és védőtűzünkkel Bapaumetól délre két ellenséges repülőgépet, Lille-től délre Lensnél és Saarburgnál (Luharingiában) pedig egy-egy repülőgépet lőtünk le.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg vezértábornagy harcveronala:

Szmorgontól délre élénk tűzérési és járőrtevékenység volt. A Szmien mentén, Dubocsa mellett a Stochod mentén, Lubiszew-Bezacsa mellett, Smolary-Zaretseba mellett és Witonis mellett, többször is orosz támadást véresen visszavertünk.

Zaretsebanél ellentámadásokkal két tisztet és három száz lögyi légyiséget fogtunk el. Kiseb ellenséges osztagok vállalkozási és egy meglepetésszerű támadás Kovel-től északra a Stochod hajlásban eredménytelenek maradtak. Zalesztól délre ma reggel új harcok fejlődtek ki.

Károly Ferenc József főherceg harcveronala:

Walezni-waal és ettől délnyugatra részben rögtön ellentámadással visszavertünk erős orosz támadásokat.

It és Dayesztől délre a parancsolt új állásokat tervszerűen elfoglaltuk.

Balkán hadszíntér:

A helyzet változatlan.

Legfőbb hadvezeő ér.

Ideálisan szép üde arcbőr

Máshol sehol, csak kizárólag

fehér és krém színben, Ideál-szappan.

ma már egyedül a Kudar-féle Makói Ideál crémnel, Ideál arcbőr-ápolásával érhetünk el, 1000-nél több elismerés bizonyítja, hogy pattanást, arcvörösséget, májfoltot, szeplőt elmulaszt

Makó-Ujváros Kudar-féle gyógyszerárban szerezhető be. Törvényesen védve van. 1 tégely Ideál-crém. 1 üveg Ideál-tej. Ideál-pouder rózsa,

Kudar Lajos gyógyszerára, Makó Ujváros.

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Pallagi-cégnél

A Zeppelin-támadás pusztításai

Rotterdam, aug. 11.

A Londonból érkező utasok azt mondják, hogy a legutóbbi Zeppelin-támadások nagy pánikot idéztek elő. A támadásoknak igen sok áldozata van, a kár milliókra rúg.

Szabad a békéről beszélni

Berlin, aug. 11.

A katonai hatóság engedélyt adott a lipcsei szociális álnak népgyűlés tartására és megengedte, hogy a népgyűlésen szabadon fejtegetessék állás pontjukat az élelmezés és a béke kérdésében.

Elsülyedt olasz hajó

Genf, aug. 11.

A „Petit Journal“ írja, hogy a „Leonardo de Vinci“ nevű 22.500 tonnás olasz hajó elsülyesztette magát, avagy aknára futott.

Angol ágyúk az Isonzónál

Luganó, aug. 11.

Az Isonzó alsó folyásánál az olaszok messzirehaladó, nagykaliberű angol ágyúkat állítottak föl.

Angol repülő-támadás

Rotterdam, aug. 11.

A londoni admirális hivatalos híradása szerint ma hajnalban angol tengerészeti repülőgépek heves tüzelés közepette megtámadták az ellenség léghajótelepét. Ezen, Brüsszel mellett, kétszáz láb magasságból nyolc bombát dobtak le és megfigyelhették sikerüket, mert a telepről sűrű fehér füstoszlop szállt fel. Az angol repülőgépek sértetlenül tértek vissza.

Nagy tüzerharc

Kilindirnél

Genf, aug. 11.

A pétervári távirati ügynökség jelelenti:

Kilinder környékén a szö-

vetségesek hadállásai tarthatatlanokká váltak az ellenséges tüzéség heves tüzelése miatt. (Kiindir görög község a Doiranától délre mintegy 8 kilométerre, a doiran-szaloni-kii vasut mentén.)

Hét román hadtestet visszavontak a bolgár hatarról

Bázel, aug. 11.

A »Ruskoje Slovo« Ughéből táviratot kapott, amely szerint a dunai határ mentén álló hét román hadosztályt 12 kilométernyire az ország belsőjébe visszavonta. Hasonló intézkedés történt bolgár részről is.

Országgyűlés

A képviselőház ülése

Budapest, aug. 11.

Batthy Pál elnök az ülést délután fél tizenegy órakor nyitotta meg. Az elnöki bejelentések után napirend szerint

az adójavaslatok

folytatásos tárgyalása következett.

Esterházy Mór gróf az első felszólaló az alkotmánypárti részéről. Aláírja az ellenzéki pártok határozati javaslatát, de még egy pár észrevételét akarja leszögezni. A jövedelemadóról szóló javaslatot bírálja. Helytelen, hogy az adó akkor is terheli az adóalanyt, mikor a jövedelemző foglalkozása megszűnt már.

Simonffy Sándor: Hibáztatja és mulasztásnak tartja, hogy a békés időkben nem léptette életbe a Wekerle féle adótervezetet és most kellő személyzet hiányában kénytelen törzsközlés nélkül beérni a javaslatoknak csak egy mentéke van, az, hogy háború van, hát pénz kell. Részlete sen bírálja a javaslatot. Manapság rendkívül nehéz az értékmegállapítás. A javaslat itt rendkívül ingoványos területre téved és egyik legnagyobb hibája a javaslatnak, hogy a legösszetettebb bevallásnál is eljárás lehet indítani az adó alany ellen. Kéri, hogy a Földes Béla által beterjesztett módosításokat hajtsák végre.

Az elnök az ülést délután négy óráig felfüggesztette.

Délután

negyed ötkor nyitotta meg Simonffy Elemér elnök a folytatódó ülést. Sorra következnek

Batthyány beszéde

Batthyány Tivadar gróf: Előrebocsátja, hogy az ellenség a háború kitörése óta, dacára a kiélezett politikai helyzetnek, a legnagyobb önmegtartóztatást tanúsította, szigorú szakasztervek voltak a vitái, de a mostani munkabeosztás mellett ez lehetetlen. Nyolc óras ülésekben lehetetlen komoly és

színvonalon álló adóvitát folytatni. Haddis, hogy a módosításokra nézve tárgyalások indultak meg a pénzügyminiszterrel. Kérdezi: éj félkor tartják-e majd ezeket a megbeszéléseket, mert a mai munkarend késő estig az üléssteremben tartja a minisztert is, az ellenzéki adóbizottság tagjait is. Rátér ezután az adójavaslatokra. Képet ad arról, hogy az államháztartásnak milyen nehézségekkel kell a háború folytán megküzdania, addig Magyarországnak tizennégy milliárdjába került a háború és még számos milliárdjába került addig, míg a mindnyájunk által óhajtott és várt béke bekövetkezik és a nemzet teherbírását erősen próbára fogják tenni később is a háború következményei. Ezzel szemben gyarapítani kell a nemzetvagyon, ami ezakis gazdasági életünk függetlenítése mellett történhet meg az önálló vámtérlet segítségével.

Ha valaha Magyarország fennállásának ideje alatt szükséges volt, hogy gazdasági önállóságunkat tényleg az életbe állvígyjuk, úgy most elérkezett annak az ideje. Mert ha a háború után azt a Mitteleurópa-t valamiképpen megalapítják, akkor 20-25 éven belül Magyarországon önálló vámtérletről: gazdasági önállóságról beszélni nem lehet. Mert legyenek tisztában, Németország külsőleges közjogi és szuverenitási jogainak teljes tisztelgésben tartása mellett is nem fog őt vagy tíz évről való megállapodni. Nem ismerem, de még sem hiszem, — s az indéciumok rincesnek emellett, — hogy Németország velünk, legább amint mi akarunk, a függetlenségi és 48-as párt, mint önálló állammal szerződne meg.

Apponyi Albert gróf: A mi kormányunktól függ.

A koalíciós kormányról

Batthyány Tivadar gróf: Azt mondja barátom, hogy a mi kormányunktól függ. Bejelentet kérek, nem egészen. Meggyőződtem már, hogy hiszen volt kormány, amely a gazdasági önállóság álláspontján állt; volt parlamenti többség, amelynek vezérlete azazszor hirdette, mint az önállóság egyik legerősebb kritériumát: az önálló jegybankot és volt valami hatalom, nem említem, mindenki tudja, hogy melyik, amely ezt megakadályozta. Ma be kell látni mindenkinek, többségnek kormányának és mindazon tényezőknél, a melyek felettünk...

Egy hang a szélsőbaloldalon: Uralkodnak!

Batthyány Tivadar gróf: Ne vegye rossz néven Apponyi Albert gróf igen tisztelet képrése. Ársam skit mőta a köspályán mőkődik, oly mélyen tisztelek és szeretek is, s akivel szemben, mondhatom, végtelenül fáj, hogy most utjaink nem annyira bizonyos törekvésekben, mint ezek mikénti keresztülvitele a követelése módjában elváltak, ha az ő tegnapki felszólalásában azt mondta, hogy oly nagy átalakítás, aminő Magyarországnak mai helyzetéből a függetlenségi gondolatnak megfelelő helyzetbe való átvitele, még a háború után sem történhetik meg egy ugárral, hanem csak hosszú, következetes, kitartó munkával, ehhez általánosságban ssavam nincs. De ha ebben két nagy momentum: hadsereg és a gazdasági kérdés is belefoglalatik a ha ő azon a vélemény-

nyen van, hogy gazdasági önállóságunkat most erős harcokkal megvalósítani nem lehet, akkor bocsánatot kérek, utjaink igen erősen eltérnek.

Gabonamonopólium

Cserny Károly feleltette a gabonamonopólium kérdését. Őva int a kormányt ettől a tervtől, amely a állam esődjét jelentené. Vannak ennél monopóliumra sokkal alkalmasabb termelési ágak, ilyen volna a cukormonopólium. Adóztatásuk meg a cím- és rangkorságot is, még pedig a vagyon arányában.

Apponyi válaszol Batthyánynak

Apponyi Albert gróf: T. Ház Előtem szóló barátom nagyon érdekes beszédében, melynek egy nemzeti, min. szociális irányzatával szíven mélyéből teljesen egyetértek. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) nagyon lekötelező formában én reám vonatkozólag olyan nyilatkozatot tettem, amely kéte y. ébresszett bennem azt, hogy tegnap nyilatkozatom némely részét nem értette fére és ha ő félreértette, bizonyára félreértették mások is. Tudniillik ahhoz az általános tételemehez, hogy oly nagy átalakulás, mint aminő az új demokratikus és független Magyarország létesítése, nem egy napnak, nem egy attápnak a munkája, hanem hosszú, kitartó törekvésnek gyümölcse lehet csak, azt a kételet fűzi, vajjon én azt nem értem-e a gazdasági önállóságra és a hadsereg magyarságára nézve és célzást tesz a koalíciós kormány idejében tett bizonyos tapasztalásai tekintetében is.

Erre a előzásra mélyen t. Ház én kielégítő választ és fölvilágosítást ez idő szerint nem adhatok, mert akkor elfoglalt állásomból kifolyólag még most is köteles engem a titoktartás oly részletek re nézve, melyeknek felderítésére nézve annak idején az engedélyt kértem, de el nem nyertem és melyek hogyha felderítve lennének, a gazdasági önállóság tekintetében is elfoglalt álláspontommal és társakésszemmel nyugodt lelkiismerettel és felemlt tővel fogok állhatni a nemzet és nemzetnek függetlenségi elveket valló része itélőszéké előtt is. Ezt ma nekem elihethi valaki vagy nem tetszése szerint.

Radvánszky Antal báró elfogadja a javaslatot.

Radvánszky beszéde után az elnök az ülést egy órára felfüggesztette.

Szünet után az elnök jelentette hogy Ábrahám Döcső indítványt jegyzett be az elemi karbantartási államosítás tárgyában.

A Ház az indítvány iadoklását megeegedi.

Az elnök javasolja, hogy a holnapi ülés napirendjére a mai napirenden szereplő adójavaslatoikat tűzzék ki.

A Ház így határozott a az ülés evvel nyolc órakor véget ért.

Makulatur papír

nagyban és kiskeresletben kapható a „Makói Független Ujság“ kiadóhivatalában.

Beküldetett

A köztisztviselők egye- sületéből

Makó, aug. 11.

A folyó hó 9 én megtartott értekezési megbízásból a kiküldött előkészítő bizottság munkáját befejezván értesitem a tisztelt jelenlétet és érdeklődőket, hogy végleges alakuló közgyűléseinket a hó 13 án vasárnap délelőtt 10 órakor tartjuk meg a kir. főgimnázium előadó termében.

Miközben ezen közgyűlésre minden állam- és városi, felekezeti és magántisztviselőt és tisztviselőt, alkalmazottakat és szolgálókat meghívom, értesitem a nyugdíjasszokot is, hogy egyeületünkbe ők is beépíthetnek.

A tagul jelentkezők a befizetendő 20 koronát, 1-2 havi szükségletüket illetve amennyit később pénzért átvehetnek, egy egyenlő részre papíron összeírva a nevükkel és aláírásával is ellátva is hozták el, hogy a megrendelés eszékörölközés legyen. Augusztus hó 15-én tudunk megjelenni még beiratási 2 korona díjat is tartoznak fizetni.

A megalakulás ezen gyűlésen okvetlenül megtörténik, ezért mindenki aki komolyan tagja akar lenni okvetlenül szíveskedjék eljönni.

Makó, 1916. augusztus 11-én.

Guseó Ferencz
bizotts. elnök.

NAPI HIREK

Makó, aug. 11.

Sulyos katasztrófa egy román lőporgyárban. Bukarestből jött a Román Távirati iroda: Ma délelőtt tíz órakor a Bukarest melletti dudesti lőporgyárban szerencsétlenség történt. Egy éter tartály, mintán két óra hosszat égott, felrobbantott egy második éter tartályt és lángba borított egy alkohol tartályt. Az anyagi kár jelentéktelen, mert a robbanás nem sújtotta a főrakárakat, amelyekben a nagy éter- és alkohol tartályok vannak. Összesen 10.000 kilogramm éter és 8000 kilogramm alkohol semmisült meg. Mindkét anyagot Romániában állítják elő. A gyártást megszakítás nélkül folytatják. Az áldozatok száma hatvanöt halott. A halottak közt van a lőporgyár vezetője Albu ezredes, a gyár aligaszatja Viisornu ezredes és a műhelyfőnök Savopol százados; ezenkívül százayole ember többkevesebb súlyosan megsebesült.

Lókorhási csikók árverése. Csánádvármegye főispánja a folyó év augusztus hó 12-én délelőtt 10 órakor a makói lókorháznál mintegy 40 db különböző korú csikót fog árverésen örökáron eladni. A csikók ára azonnal lefizesendő.

A betéti kamatláb Ausztriában. Bécsből jelentik: A nagyobb bécsi pénzügyesek és Alsó Ausztria többi városának bankjai, valamint az osztrák korona tartományok intézetei általában a betétek után 4 százalékos kamatot fizetnek. Ez a közelfekvő országok kamatmozgalma folytán az osztrák pénzügyesek is tárgyaltak a kamatláb lecsökkentéséről. Az intézetek vezetői azonban tulajdonképpen a 4 százalékos betéti kamatláb változatlan fentartása mellett nyilatkoztak.

Színház

MŰSOR.

Szombaton az összes elsőrendű tagok fellépésével és Heltai Hugó vendégfellépésével „Nagy tarka est”

Vasárnap délután „Legénybúcsú” nagy operett.

Vasárnap este „Katonadolog” nagy operett.

Hétfőn itt előző: „Oykamen,” vigjáték.

Kedden délután 3 és fél órakor előző helyekkel „Öngyásága ruhája,” énekes játék.

Kedden este páros bérletben itt előző: „Koró szépe,” vigoperett.

Szerdán másodszor páratlan bérletben „Koró szépe” vigoperett.

* „Vasárnapi előadások.” Vasárnap délután 3 és fél órakor előző helyekkel a negyedik aratott „Legénybúcsú” kerül színre a két női főszerepben Révész Ilonkával és Kisházy Sárival, — vasárnap este egy roppant nagyszerű táncos operett a „Katonadolog” kerül színre. A Katonadolognak nemcsak a szövege, de a zenéje is elsőrangú hájja muzsika. A színtársulat ezáltal fényes kiállításban mutatja be a nagyszerű darabot. Jegyeket a vasárnapi előadásokra már lehet előre váltani.

* „Nagy tarka est” Szombaton Heltai Hugó fellépésével és a színtársulat összes elsőrendű tagjainak fellépésével rendezendő „Nagy tarka est.” Iránt rendkívüli érdeklődés. Az estét Nádaszy igazgató rendesi és igazán olyan értékes és érdekes műsora lesz, hogy feltűnést fog kelteni. A ki jól akar mulatni, az biztosan színházban lesz szombaton este.

Here széna rudas-
ban kapható
IRITZ MIKSÁNÁL

REGÉNY

Egy világvége regény.

(1251)

124. fejezet.

A keserűség pohara egyre telik.

— Ezek a bizonyítékok csak látszólagosak, én ártatlan vagyok! Kérem tudósítsa atyámat, ő fogja önt világosítani.

A rendőrkapitány egy darabig rajta nyugatna tekintetét, aztán rosszalólag esóválta fejét.

— Valóban, nem hi tem volna, hogy fiatalisága d éara ily romlott legyen. Hány éves ön!

— Huszonkét éves.
— Kinek lakott itt?
— Tudjon házasításom van!
— Tehát nős?
— Az vagyok!

A kapitány erre felkiáltott:
— Mikép lehet ön nős huszonkét évvel! Alighanem valami hamisság van ebben is. Ne majd utána járak a dolognak.

Erre Misi felháborodva szólt:

— Kapitány ur, az én házasságom szabályszerűen ment végbe.
— Ugyan mely hatóság előtt?
— Rigotti adott össze bennünket!

— Tudom már... ötven líráért, ugye? No majd előszem íemét azt a gonosz csontot! Tud-e apja erről a házasságról?

— Tud!
— Azt elhiszem, de vajjon beleegyezését adta-e?
— Nem adta!

— No hát akkor házassága érvénytelen s ön még törvénytelen házassághoztém miatt is vád alá kerül. És mind ennek tetejébe talán elcsábított egy tisztességes leányt! Hallja-e, ez bűnhalmazat! Maga legalább is öt esztendőket kap!

Misi elrémült. Ezek a-tán gyönyörű kijátások. Ekkor eszébe jutott Beria. Ha ő törvénytelen házasságot kötött, akkor Beria nem is törvénytelen! Tartozik hát megverekedni érte?

(Folyt. köv.)

Felvétetik egy ügyes
kiszolgáló leány IRITZ
Sámuel özv. cégnél.

Hirdetések fel-
vétetnek a
kiadóhivatalban

Föld hagyma alá

Igen kitűnő minőségű

20 katasztrális
hold föld

hagyma alá, esetleg egy társaságnak is, olcsón és rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett bérbeadó.

eset eg örökáron eladó

Értekezni lehet:

Özv. Dr. Kiss Pálóval
Hajnal-utca 13 sz. a., vagy
a „Makói Független Ujság”
kiadóhivatalában.

Jó és olcsó

munkát ha óhajt, forduljon teljes bizalommal az alant irt céghez. Üzletemben ruhatisztítást, javítást, átalakítást

női és férfi ruha-
neműekben elvállalok

Kiránatra házhoz megyek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

Nagy István

szabó-mester, Hajnal-utca 14.

Felvétetik egy ügyes
kisasszony Iritz Sámuel
özv. cégnél.

A Zeiler gőzmalom-
ban molnárok és
malom-munkások
felvétetnek

Felvétetik egy ügyes fia-
tal esetleg középkorú em-
ber, kinek jó jártasága
van bor, sör, és pálinka
üzletben
Iritz Sámuel özv. cégnél

